

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Hoera Grathem

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 11 november 2022

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 17 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Hoera te Grathem. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. We noemen dit onderzoek het themaonderzoek kwaliteit voorschoolse educatie 2022. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Ze gebruiken veel taal, zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de inrichting van de ruimte(n) en zien we bijvoorbeeld speelhoeken.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. De zorgstructuur is voor iedereen duidelijk waardoor er snel de goede ondersteuning geboden kan worden wanneer dat nodig is.

De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht

Kinderopvangorganisatie: Hoera, Grathem

LRK-nummer: 157015695

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2

van groep 1-2 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan, waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf legt (via de houder) aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

De inspectie is zich ervan bewust dat in deze tijden van personeelskrapte niemand aan het onmogelijke gehouden kan worden, dus ook de kinderopvangorganisaties niet. We kijken wel of de oplossingen die er bedacht zijn om het personeelstekort op te lossen, helpen bij de concrete problemen waar zij mee te maken hebben.

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We vinden dat op de dagen dat de peuters instructies en opdrachten in de speelzaal krijgen, de omgeving net zo uitdagend en aantrekkelijk zou moeten zijn als in de stamgroep.

De pedagogisch medewerkers kunnen tijdens het werken met de peuters meer feedback geven op wat de peuters aan het doen zijn en opletten of wat er gezegd/gevraagd wordt ook begrepen wordt.

De voorschool kan nadenken over welke ontwikkelingsresultaten (doelen) realistisch zouden zijn, gelet op de kenmerken van de peuterpopulatie.

Om de kwaliteit beter te kunnen meten, kan de leiding van de

voorschool eigen kwaliteitsnormen vaststellen en daar concrete doelstellingen aan verbinden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderdagverblijf Hoera te Grathem.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, assistent leidinggevende, regiomanager en beleidsmedewerker kwaliteit. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de leidinggevenden en beleidsmedewerker van de kinderopvang.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderdagverblijf Hoera.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Hoera als Voldoende. De meeste standaarden zijn Voldoende, de standaard Zicht op ontwikkeling waarderen we als Goed.

Context

Het kinderdagverblijf is onderdeel van de overkoepelende Stichting Hoera Kindcentrum. Het is gelegen in basisschool De Klink, ook is er buitenschoolse opvang van deze houder gevestigd. Bij kinderdagverblijf Hoera te Grathem vindt de opvang plaats in één stamgroep. Deze bestaat uit maximaal 16 kinderen van 0-4 jaar. Er zijn kinderen die alleen het peuterprogramma volgen. In de groep wordt het vve-programma van Uk&Puk aangeboden.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

Het kinderdagverblijf voldoet aan de basisvoorwaarden voorschoolse educatie. De GGD heeft de locatie op 24 februari 2022 voor het laatst bezocht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderdagverblijf Hoera te Grathem.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling			✓
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard Aanbod waarden we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de stamgroepruimte aantrekkelijk in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

De peuters krijgen echter op enkele dagdelen ook het vve-aanbod in de speelzaal van de school. Deze ruimte is minder uitdagend qua inrichting om de peuters een breed aanbod te kunnen bieden.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard Zicht op ontwikkeling waarden we als Goed.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de

ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters.

We waarderen het zicht op ontwikkeling als Goed, omdat er gewerkt wordt met een duidelijke zorgstructuur. Deze is tweërlei op te delen. De interne zorgstructuur die als leidraad dient voor de pedagogisch medewerkers en de externe zorgstructuur die handvatten biedt aan de assistent leidinggevende en regiomanager wanneer er externe ondersteuning nodig is. De zorgstructuur is zó ingericht dat er cyclisch gewerkt wordt en de stappen die nodig zijn om de passende ondersteuning te bieden ook uitgevoerd kunnen worden.

Voor de vve-peuters zijn er handelingsplannen met doelen die gekoppeld zijn aan de SLO ontwikkelingslijnen. In de kindbesprekingen evalueren de medewerkers de ontwikkeling van de peuters. Na iedere planperiode (6-8 weken) bespreken de pedagogisch medewerkers het handelingsplan met de ouders.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard Pedagogisch-educatief handelen waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij zien alle peuters en reageren sensitief op hen. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen. Ze stemmen de spelbegeleiding en opdrachten af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Ze gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Een aandachtspunt is dat de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces blijven geven.

OP6. Samenwerking

De standaard Samenwerking waarderen we als Voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisschool door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool ontwikkelen langzaam een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Momenteel zijn er gesprekken gaande over een gezamenlijke visie en bijvoorbeeld gezamenlijk pedagogisch beleid. Het doel is om met de samenwerking een integraal kindcentrum te realiseren.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en een ouderportaal. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard Ontwikkelingsresultaten waarden we als Voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de individuele peuters. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.

Hier ligt een kans om beleid te maken doelen te stellen op locatieniveau, waarbij uitgegaan wordt wat redelijkerwijs van de populatie verwacht kan worden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard Kwaliteitszorg waarden we als Voldoende.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Het kinderdagverblijf heeft op basis van het pedagogisch beleid een pedagogisch werkplan beschreven. De doelen zijn geformuleerd vanuit de maatschappelijke opdracht die het zichzelf stelt. De leiding van het kinderdagverblijf evalueert in de kwaliteitszorg de doelen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld met behulp van een daartoe ontwikkeld instrument. Daarnaast worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

De zorg voor de kwaliteit kan versterkt worden door de doelen in de beleidsplannen verder te concretiseren (en meetbaar te maken) en af te zetten tegen eigen kwaliteitsnormen (wanneer zijn we tevreden).

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard Kwaliteitscultuur waarden we als Voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. De pedagogisch medewerkers krijgen de ruimte specifieke expertise te ontwikkelen om zo breed inzetbaar te zijn. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool de kwaliteit van voorschoolse educatie te verbeteren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren. We zien bij de betrokkenen dat er sprake is van kwaliteitsbewustzijn.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard Verantwoording en dialoog waarderen we als Voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en wat er ontwikkeld is met de oudercommissie. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de verschillende kanalen voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Als houder zijn we blij om te vernemen dat de onderdelen met een voldoende tot goed worden gewaardeerd.

Hoera kindercentra heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. We werken dan ook voortdurend samen met de pedagogisch medewerkers en ouders aan een stuk professionalisering. We herkennen het beeld dat er een transparante cultuur is met een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling en dat er goed zicht is op de ontwikkeling van de kinderen.

Doordat een inspectie van het onderwijs niet jaarlijks plaatsvindt, hechten we veel waarde aan de input die een dergelijke inspectie met zich meebrengt.

Als organisatie gaan we ook aan de slag met het volgende ontwikkelpunten:

- De dagen dat de peuters instructies en opdrachten in de speelzaal krijgen, de omgeving net zo uitdagend en aantrekkelijk zou moeten zijn als in de stamgroep:

Tijdens een groepsoverleg zal samen met de pedagogisch medewerkers gekeken worden op welke wijze we de speelzaal aantrekkelijker kunnen inrichten op het moment dat er een activiteit wordt aangeboden. Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers i.p.v. de speelzaal gebruik maken van de huishoeken van school. De pedagogisch medewerkers kunnen tijdens dit groepsoverleg de hulp van de pedagogisch coach inschakelen.

- De pedagogisch medewerkers kunnen tijdens het werken met de peuters meer feedback geven op wat de peuters aan het doen zijn en opletten of wat er gezegd/gevraagd wordt ook begrepen wordt:

De assistent leidinggevende en/of pedagogisch coach kunnen tijdens dergelijke groepsmomenten komen observeren en coaching on the job geven. Ook is er ruimte in de bestaande overlegstructuur om te bespreken hoe je tijdens een activiteit oog kunt houden voor de spanningsboog van de kinderen en dat de activiteit duidelijk blijft in combinatie met het opmerken en volgen van initiatieven van de peuters.

- De voorschool kan nadenken over welke ontwikkelingsresultaten (doelen) realistisch zouden zijn, gelet op de kenmerken van de peuterpopulatie. Om de kwaliteit beter te kunnen meten, kan de leiding van de voorschool eigen kwaliteitsnormen vaststellen en daar concrete doelstellingen aan verbinden:

Hoera werkt sinds dit jaar met een nieuw format van de handelingsplannen. In het plan is ruimte om concrete doelen te stellen die passend zijn bij de ontwikkeling van het kind. De aandachtspunten om hiermee aan de slag te gaan, worden meegenomen in het themaformat onder het kopje speciale aandacht. Op dit moment is er

sprake van personeelskrapte, waardoor de focus ligt dat de medewerkers geschoold worden in 3F, KIIK! en VVE. Wanneer de situatie is gestabiliseerd, zullen we in het MT bekijken of en op welke wijze we met eigen kwaliteitsnormen willen werken.